

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Beslut om licensjakt efter björn i Dalarnas län 2024

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av beslut som är daterat den 19 juni 2024. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 6929-2024.

Avsändare är Länsstyrelsen Dalarnas län.

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar om licensjakt efter högst 80 björnar i Dalarnas län 2024. Björnjakten får bedrivas inom fyra områden. Länsstyrelsen beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av kap 4 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2022:4) att licensjakt efter björn får bedrivas med hjälp av anmäld åtel, se nedan angivna villkor.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 15 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) att under licensjakten 2024 tillåta användning av halvautomatiska vapen med magasinkapacitet som överstiger två patroner.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom tio dagar efter beslutsdatum i Post- och Inrikes Tidningar.

Villkor

Jakttid

Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti 2024 till dess att jakten avlyses i respektive område, som längst till och med den 15 oktober 2024 (5 kap. 1 § NFS 2022:4). Björn får endast jagas under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång (9 § andra stycket p 2 jaktförordningen [1987:905]).

Omfattning

Högst 80 björnar får fällas i Dalarnas län, fördelat mellan delområdena 1- 4 enligt tabell 1, se karta i bilaga 3. Minst sju (7) av de tilldelade tjugo (20) i delområde 1 ska fällas inom område 1a.

Tabell 1 Högsta beslutade antal björnar som får fällas i respektive delområde under licensjakten efter björn i Dalarnas län 2023.

Område	Tilldelning	Varav inom område 1a
1	20	Minst 7
2	48	
3	9	
4	3	
Totalt	80	

Djur som får fällas

Samtliga björnar, med undantag för björnhona som åtföljs av en eller flera ungar, och ungar som följer björnhona (oavsett ungarans antal och ålder) får fällas enligt 3 kap. 4 § NFS 2022:4. Länsstyrelsen rekommenderar att inte fälla årsunge.

Vilka som får utföra jakten

Jakten får utföras av person som har jakträtt på björn i de beslutade delområden. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd vid varje jakttillfälle, se vidare under jaktledarens ansvar.

Björnar som fälls enligt andra beslut

Björnar som fälls med stöd av andra beslut eller förolyckas av andra orsaker under licensjakten avräknas inte från licenstilldelningen. Björnar som inte omfattas av detta beslut tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen (1987:905).

Jaktmedel

Hundar

Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt. Hundar får inte bytas under jakt på ett och samma djur under en och samma dag (4 Kap. 6 § p 1 och 3 NFS 2022:4).

Enligt 27 § jaktlagen (1987:259) ska jakten bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 2 kap 9 § djurskyddslagen (2018:1192), så att djur inte får överansträngas. GPS loggen från eventuella hundenheter (GPS sändare) bör kunna uppvisas för besiktningspersonalen.

Åtlar

Licensjakt efter björn med stöd av detta beslut får bedrivas med hjälp av åtel. Hur åtling får genomföras regleras i detalj i bilaga 3 till detta beslut.

Åtling efter björn får påbörjas tidigast den 15 juli 2024 och först efter anmälan till Länsstyrelsen. Åteln ska anmälas senast den 15 juli 2024 till Länsstyrelsen via [länsstyrelsens webbtjänst för anmälan av åtel](#).

Senast den 15 november 2024 ska användning av registrerade åtlar rapporteras till Länsstyrelsen via [länsstyrelsens webbtjänst för återrapportering av åtel](#).

I Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2014:43) finns bestämmelser som är relevanta bland annat vid åtling för användning av delar och produkter från djur.

Enligt jaktlagen (1987:259) 31 § får inte jakt ske från motordrivna fortskaffningsmedel. Sådana fortskaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar.

Vid användning av automatiska kameror behöver tillämpliga bestämmelser i dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) om insamling och hantering av personuppgifter beaktas. Det gäller även tillämplig lagstiftning i kameraövervakningslagen beaktas. Ytterligare information finns på Integritetsskyddsmyndighetens hemsida [Integritetsskyddsmyndigheten | IMY](#).

Vapen

Av Naturvårdsverkets föreskrifter om vapen, vapentillbehör och ammunition för jakt (2 kap NFS 2023:8) finns information om godkända kulgevär. Halvautomatiska kulgevär med vapenmagasin som kan laddas med högst fem patroner samt en patron i patronläget får användas.

Björnjägarens ansvar

De som jagar björn ska informera sig minst en gång i timmen om återstående tilldelning. Den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott.

Jaktledare

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna säkerställer att villkoren för jakten efterlevs. Inför jaktens början ska samtliga deltagare informeras om villkoren för jakten.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).

Information om aktuell tilldelning samt anmälan om fälld eller påskjuten björn

För information om återstående tilldelning samt anmälan om fälld eller påskjuten björn, ring: **010-225 04 70**

Påskjutning definieras enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4) som "När skott har avlossats mot en björn, varg, järv eller lo med avsikt att fälla denna och det inte kan uteslutas att djuret är träffat".

Vid anmälan om fälld eller påskjuten björn ska följande anges:

- Namn, adress och telefonnummer till skytten.
- Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare.
- När björnen fällts (datum och klockslag).

- Var björnen fällts (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000).
- Vilket kön djuret har, om det är möjligt att fastställa.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningspersonal kontaktar skytten angående tid och plats för besiktningen om björnen inte ska fraktas till en besiktningsstation.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet björnar fällts eller påskjutits- eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen, pressmeddelande samt på hemsidan.

Licensjakt får inte bedrivas senare än en timme efter att länsstyrelsen har avlyst jakten eller efter den tidigare tidpunkt då det har blivit känt för jägaren att jakten är avlyst eller att samtliga tilldelade djur har fällts (6 kap 4 § p 3 NFS 2022:4).

Avräkning

Fällt eller påskjutet djur (enligt punkt 1 6 kap 4 § NFS 2022:4) avräknas licenstilldelningen i det län där det först påsköts (6 kap p 2 NFS 2022:4).

Påskjuten björn ska avräknas om det inte vid fältkontroll kan fastställas att björnen är oskadad.

Björn som påskjutits i ett jaktområde men faller i ett annat avräknas där den påskjutits, om det återstår tilldelning där.

Vid eventuell överskjutning i ett jaktområde räknas björnen av från ett område där tilldelning kvarstår, dock i sista hand från delområde 1. Skälet är att jakten ska riktas mot områden med renskötsel och förluster av ren till björn.

Platsundersökning och eftersök av påskjuten björn

Enligt 28 § jaktlagen (1987:259) ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att vilt som skadats vid jakt ska kunna spåras upp och avlivas.

Den som har påskjutit björn ska ansvara för att skottplatsundersökning genomförs för att ta reda på om djuret är

skadat eller inte. Spår på skott och fallplats får inte förstöras. Eftersök ska, om inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att djuret är oskadat, genomföras fram till dess att:

- a) djuret påträffats dött eller
- b) djuret påträffats skadat och avlivats eller
- c) det konstateras att djuret inte kan anträffas eller att
- d) kulan anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats.

Den som har påskjutit ett djur ska på begäran visa skottplatsen för länsstyrelsen och redovisa hur skottplatsundersökning och eftersök genomförts. Åtgärder dokumenteras på särskild blankett som länsstyrelsen tillhandahåller.

Länsstyrelsen beslutar om den påskjutna björnen ska avräknas från kvoten eller inte.

Besiktning av fälld björn

Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda björnar och skriftligt dokumentera hur platsundersökning och eftersök genomförts då björn fällts.

Skytten ska så snart som möjligt, men senast inom ett dygn, från det att djuret fällts uppvisa hela djuret för länsstyrelsens besiktningspersonal.

Besiktning kommer att ske på plats som meddelas av Länsstyrelsen. Skytten och/eller jaktledaren kan inte själva välja var besiktningen ska ske.

Till besiktningspersonalen ska skytten kunna redogöra för jaktens genomförande. På besiktningspersonalens begäran ska skottplats/fallplats omgående kunna uppvisas. Besiktningspersonalen och skytten fyller i de blanketter för licensjakt efter björn som Naturvårdsverket tillhandahåller. Om skytten på begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller vägrar att visa björnkroppen tillfaller björnen staten. Om björnen inte återfinns förverkas värdet av densamma.

Vid besiktning ska skytt och jaktledare kunna uppvisa statligt jaktkort, ID-handling samt vapenlicens.

Samtliga inre organ och könsdelar ska följa med björnen till besiktningen. För att underlätta besiktningspersonalens arbete

rekommenderas att skytten sätter in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.

Björnskinnet ska märkas direkt vid besiktning och kraniets ägare ansvarar för att märkning av kraniet sker inom sex månader med transponder (microchip), som bevis på att björnen fällts lagligt. Ansvarig för att märkning sker är personen som den fällda björnen tillfaller. Märkning av skinnet utförs av länsstyrelsens besiktningspersonal. Björn och delar av björn som inte märkts enligt bestämmelserna tillfaller staten.

Hantering av fälld björn

Från samtliga björnar som fälls ska besiktningspersonal ta följande prover som tillfaller staten: En tand, ett muskelprov, och referensprov/ hudremsa med päls.

På var femte honbjörn som väger över 70 kg och samtliga märkta björnar inom det skandinaviska björnprojektet, tas utökad provtagning. Dessa prover består av nedanstående prover utöver ovan nämnda: en till tand, hår, livmoder och äggstockar, spene, blod och tarmparasiter. På projektmärkta björnar tas även testiklar.

Besiktningspersonalen dokumenterar provtagningen på särskild blankett och ansvarar för att proverna sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Sändare eller annan teknisk utrustning som finns på björnar märkta i Skandinaviska björnprojektet tillhör det projektet och ska tillvaratas av besiktningspersonalen.

Märkning av delar av skjutna björnar

Björnskinnet ska märkas med microchip direkt vid besiktning av Länsstyrelsens besiktningspersonal. Skinnets ägare ansvarar för att märkningen åtföljer skinnet även efter beredning. Björnkraniets ägare ansvarar för att kraniet märks med microchip inom sex månader efter att björnen fällts. Delar av björn som inte märkts enligt bestämmelserna tillfaller staten.

Jakträttshavarens rätt till delar av björnen

Under förutsättning att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med gällande jaktlagstiftning samt villkoren i detta beslut följts, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta en fälld björn till annan.

Försäljning av delar av björn

Brunbjörn (*Ursus arctos*) är en A-listade art. Därför finns det stränga bestämmelser kring handeln med produkter från björn, till exempel skinn, kött, kranium, tänder eller ett helt uppstoppat djur. För att få sälja produkter från ett djur som är fällt i Sverige behöver du ha ett CITES-intyg. Då får du sälja produkterna inom Sverige eller till ett annat EU-land. Ytterligare information finns på [Jordbruksverkets hemsida](#).

Slakt- och köttantering

För information om slakt- och köttantering hänvisas till Livsmedelsverket (tel. 018-17 55 00) och till deras hemsida (produktion, handel och kontroll/jakt) där det finns information om köttantering, viltslakterier med mera.

Bakgrund

2019 rapporterade Naturvårdsverket Sveriges referensvärdet till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet för rovdjur¹. Det minsta antal björnar som ska finnas i Sverige (kallat referensvärdet) är 1 400 individer. Naturvårdsverket fastställde den 29 april 2024 de regionala och länsvisa miniminivåerna för björn². Det framgår i beslutet att det i Mellersta rovdjurs förvaltningsområdet ska finnas minst 500 individer björn, varav minst 240 i Dalarnas län. Den 20 maj 2024 beslutade Naturvårdsverket att överlämna rätten att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna³.

Länen inom mellersta rovdjursförvaltningsområdet samverkar i frågor gällande förvaltning av stora rovdjur. Länsstyrelserna som avser bedriva licensjakt efter björn i mellersta förvaltningsområdet har inför årets beslut samverkat om förutsättningarna för och målsättningarna med licensjakt efter björn. Samverkan har även omfattat utformning av beslut och det praktiska genomförandet av licensjakten.

Björnpopulationen i Sverige

Naturhistoriska riksmuseet har på uppdrag av Naturvårdsverket gjort en populationsuppskattning för björn 2023 baserat på 2022 års

---

¹ Mål C-674/17 (Högsta Förvaltningsdomstolen (Finland) den 10 oktober 2019). eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:62017CJ0674&qid=1584628223035&from=EN

² Naturvårdsverkets beslut om fastställande av miniminivåer för björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län 2024 (NV-02105-23).

³ Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna (NV-03575-24).

björnspllingsinventering och avskjutning licensjakten hösten 2023. För 2023 års preliminära populationsuppskattning är intervallet mellan 2 080 och 2 823 björnar. Det mest troliga värdet i intervallet är 2 448 björnar. Den svenska björnstammen bedöms därför ha gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Björnpopulationen i Dalarnas län

Enligt den spillningsinventering som genomfördes i Dalarna 2022 beräknades länets björnpopulation uppgå till 443 björnar med ett 95 % konfidensintervall på 408–481. 2023 höjdes avskjutningen varför stammen bör ha minskat till 2024.

Länsstyrelsens motivering till beslutet

Syfte med licensjakten

Syftet med licensjakten är att nå de långsiktiga förvaltningsmålen i alla län och att landet som helhet bibehåller gynnsam bevarandestatus för arten. Länsstyrelsen bedömer att licensjakt tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, kan bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. I länsstyrelsens beslut om licensjakt har hänsyn tagits till de skyddsjakter efter björn som genomförs.

Förvaltning av rovdjur kräver en helhetsbild av länets totala rovdjurstryck och effekt på tamdjurshållning och lantbruk. Dalarnas län påverkas av Sveriges alla stora rovdjur och har som målsättning att bevara dem samtidigt som hänsyn visas till rennäringen, tamdjurshållningen, bevarandet av fäbodrar som kulturarv, biodlingen och älgförvaltningen. När det gäller björn så arbetar Länsstyrelsen för att bibehålla allmänhetens acceptans för arten, bland annat genom att minska dess socioekonomiska och psykosociala påverkan. Licensjakten är en del av detta arbete.

Det finns en rad olika åtgärder som kan tillämpas för att minska problem som kan uppstå med stora rovdjur. Beroende på problembild och de tidsmässiga och rumsliga förutsättningarna är olika åtgärder lämpliga vid olika tillfällen. På en småskalig nivå är stängsel, skrämning, flytt av tamdjur, ökad bevakning och skyddsjakt åtgärder som tillämpas. På en storskalig nivå är licensjakten den lämpligaste åtgärden parallellt med de ovan nämnda åtgärderna.

Nedanstående punkter redogör för licensjaktens huvudsakliga syften.

Förebygga allvarlig skada

Toleransnivåer

Länsstyrelsen arbetar för att uppnå den av regeringen beslutade toleransnivån för renskötseln. Toleransnivån, hur stora skadeförluster samebyn ska behöva acceptera, får inte överstiga 10% av det faktiska antalet renar.

På nationell nivå har björnens predation på ren uppskattats totalt till mellan 3 500 och 7 500 dödade renar per år. Enligt en undersökning som har genomförts i två skogssamebyar i Norrbotten dödar varje björn som befinner sig i renarnas kalvningsland i genomsnitt 11 renkalvar per år⁴.

Viltskadecenter har på uppdrag av regeringen undersökt områdesriktad jakt efter björn som åtgärd för att minska björnars predation på ren. Rörelsemönstret hos de sändarförsedda björnarna i studien visar att de björnar som är i kalvningsområdet under våren kommer, med få undantag, att återfinnas där under hösten och den period då björnjakten sker. Studien visar att en reducerad björntäthet tycks vara den viktigaste faktorn bakom den ökande överlevnaden hos renkalvar⁵.

Mot bakgrund av denna studie har Länsstyrelsen avsatt ett delområde inom område 1 (område 1a) för att rikta en del av avskjutningen mot kalvningslandet. Länsstyrelsen bedömer sammantaget att licensjakt är ett viktigt verktyg för att uppnå samebyns toleransnivå.

Tamdjurshållning och gröda

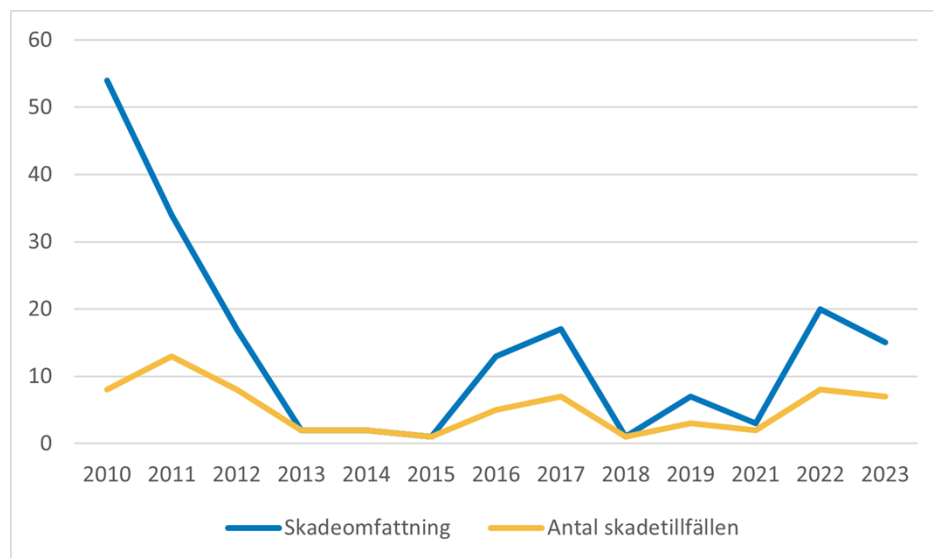
Björn orsakar skador på tamdjur och gröda. Länets målsättning är att rovdjursskador på fribetande tamboskap, bikupor och hundar inte ska öka, inte påtagligt försvåra förutsättningarna för fäbodrift med fritt betande djur samt att rovdjursskador på gröda inte ska vara så allvarliga att det påverkar enskilda lantbrukares grödoval. Skador orsakade av björn i Dalarna fortsätter att hålla sig på en låg

---

⁴ Støen, Ole-Gunnar. Et al. 2022. Brown bear predation on semi-domesticated reindeer and depredation compensations. Global Ecology and Conservation.

⁵ Frank, J. Et al. 2017. Kalvning i hägn och områdesriktad jakt på björn som åtgärder för att minska björnars predation på ren. Redovisning av regeringsuppdrag L2012/2817. Sveriges lantbruksuniversitet, Viltskadecenter 2017-7.

nivå (fig.1). Länsstyrelsen anser att en väl fungerande licensjakt som reglerat populationen har bidragit till detta. En minskad täthet kan sannolikt ge mindre risk för incidenter då det finns färre björnindivider som kan orsaka skada.

Figur 1. Antal skadeomfattning och antal skadetillfällen orsakade av björn i Dalarnas län mellan 2010–2023.

Älgförvaltning

Björnens predation på älgkalv minskar det möjliga jaktliga uttaget av älg⁶ ⁷, vilket i förlängningen kan påverka även till exempel arrendepriiser. Länsstyrelsen anser att en noggrant reglerad licensjakt efter björn har potential att minska björnens socioekonomiska påverkan på landsbygdsekonomin.

Minska det totala rovdjurstrycket

De biologiska förutsättningarna för etablering och förekomst av stora rovdjur inom Dalarna är mycket goda. Detta exemplifieras av att Dalarnas län är ett av de få län som har reproducerande stammar av alla de stora rovdjuren inklusive häckande par av kungsörn. Länsstyrelsen anser att licensjakt efter björn bidrar till att minska det totala rovdjurstrycket i länet och främjar möjligheterna till samexistens mellan människor och rovdjur.

Fäbodkultur

Dalarna har, förutom en stor andel hägnade tamdjur, en väl utvecklad fäbodkultur och en aktiv rennäring. Fäbodbruket i

⁶ Sand, H., et al. 2011, Beskattning av älgpopulationer med varg och björn. – Fakta Skog nr 26, SLU.

⁷ Wikenros, C. et al. 2022. Avskjutning av älg över tid och rum– effekter av rovdjur och skogsbruk. Rapport, SLU. ISBN: 978-91-576-9942-8.

Dalarnas län bidrar till samhällsekonomiska värden så som biologisk mångfald och öppna betade landskap. Om fåbodarna minskar i antal blir det en samhällelig kostnad i form av förlorade kulturvärden⁸.

Stärka förtroendet

Utöver de direkta kostnaderna som är förknippade med ett rovdjursangrepp finns det indirekta samhälleliga kostnader. Det handlar till exempel om oro och rädsla för angrepp på människor, husdjur och tamdjur⁹. En av målsättningarna för björnförvaltningen är att stärka förtroendet för förvaltningen för att minska dessa samhälleliga kostnader. Förtroendet stärks då förvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad. Minskat förtroende för förvaltning kan resultera i missnöje¹⁰ ¹¹. Ett minskat förtroende för förvaltande myndigheter betyder minskad acceptans för rovdjur.

Uppnå länets förvaltningsmål

Avskjutningens inriktning har baserats på länets förvaltningsplan för stora rovdjur¹² och tar hänsyn till populationsstorlek, björnstammens sammansättning och björnarnas fördelning i länet¹². För att minska tätheten av björnstammen har de delar av länet där björnstammen är som tätast tilldelats en högre avskjutning, medan den är mindre omfattande i områden där få björnar inventerats. Enligt Länsstyrelsens bedömning försvårar inte detta beslut upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för björnen i dess naturliga utbredningsområde.

Viltförvaltningsdelegationen i Dalarnas län beslutade den 21 maj 2024 om övergripande riktlinjer för licensjakt efter björn 2024. Beslutet innebar att jaktuttaget för 2024 års licensjakt på björn i Dalarnas län ska syfta till att vid nästa inventering ligga inom intervallet för det beslutade förvaltningsmålet för Dalarnas björnstam och skapa en fördelning över länet i enlighet med länets förvaltningsplan för stora rovdjur.

---

⁸ Eriksson, C. 2013. Fäboden som politiskt rum – att vara fåbodbrukare i den gemensamma jordbrukspolitiken. Doktorsavhandling, Sveriges lantbruksuniversitet.

⁹ Elofsson et al. 2015. Påverkan från rovdjursangrepp på landsbygdsföretagens ekonomi. Rapport 167. Sveriges lantbruksuniversitet.

¹⁰ Von Essen, E. 2016. In the Gap between Legality and Legitimacy; Illegal Hunting in Sweden as a Crime of Dissent. Doctoral Thesis, Swedish University of Agricultural Sciences, Sweden.

¹¹ Pohja-Mykrä, M. 2016. Felony or act of justice? Illegal killing of large carnivores as defiance of authorities. Journal of Rural Studies. 44, 46–54.

¹² Rapport från Länsstyrelsen i Dalarnas län, ISSN: 1654–7691. Rapportnummer 2020:10. Förvaltningsplan för stora rovdjur i Dalarna 2020.

Licensjakten efter björn syftar till att med en bibehållen stabil och strikt kontrollerad populationsutveckling underlätta spridningen av björnstammen söderut i länet¹². För att uppnå detta bör inte för många björnar fällas i de södra delarna av länet.

Områdesindelningen är en garanti för att inte uttaget av björn blir för stor i de delar av länet där tätheten av björn ska tillåtas öka för att gynna spridningen av arten.

Länsstyrelsen bedömer att licensjakten efter björn bidrar till att uppnå målet om en strikt kontrollerad minskning av björnstammen i Dalarnas län.

Lämplig jakt med hänsyn till nuvarande björnstam

När tilldelningen för licensjakt beräknas utgår Länsstyrelsen från inventeringsresultatet från spillningsinventeringen 2022 och antalet fällda honor under 2023.

För att skatta björnstammens utveckling med ett årligt jaktuttag har länsstyrelsen tagit hjälp av den beskattningsmodell som Norsk institutt for naturforskning (NINA) tagit fram på uppdrag av Naturvårdsverket. Modellen är en åldersstrukturerad populationsmodell för björnhonor och bygger på data från senaste björnspillningsinventeringen och data från fällda björnhonor från tidigare år. Modellen simulerar en 5-årig prognos för populationen vid olika beskattningsnivåer.

Björnstammen är mycket känslig för förändringar i dödlighet och tillväxttakt under konstant jakttryck och det är därför viktigt att jaktuttag beräknas med bästa tillgängliga data om populationens storlek och tillväxttakt. Det finns potentiellt indirekta effekter som följer av ett konstant jakttryck, vilket kan medföra långsiktiga negativa effekter på björnstammen¹³. Exempel på detta är jakttryckets påverkan på björnstammens åldersfördelning, könsfördelning och sociala struktur^{13 14 15}, som i sin tur kan ha en ytterligare negativ effekt på björnstammens storlek (utöver den planerade minskningen). I det beräknade jaktuttaget har hänsyn tagits till dessa konsekvenser.

---

¹³ Frank, S. C., et al. 2017. Indirect effects of bear hunting: a review from Scandinavia *Ursus*, 28(2):150-164. *Ursus: International Association for Bear Research and Management*.

¹⁴ Gosselin, J., et al. 2017. Hunting promotes sexual conflict in brown bears, *Journal of Animal Ecology* 2017, 86, 35-42.

¹⁵ Frank, S. C., et al. 2020. Harvest is associated with the disruption of social and fine-scale genetic structure among matrilineal solitary large carnivores. *Evolutionary Applications*. 2021; 14:1023-1035.

Med utgångspunkt från inventeringens uppskattade könsfördelning i Dalarna, könsfördelningen hos de fällda björnarna och beskattningsmodellens beräkningar för hondjurspopulationens utveckling, bedömer länsstyrelsen att ett jaktligt uttag på 80 björnar bör innebära att björnstammen vid inventeringen 2027 ligger inom länets förvaltningsmål. Länsstyrelsen bedömer att risken för att underskrida länets beslutade miniminivå under något av åren fram till 2027 är låg vid ett jaktligt uttag om 80 individer 2024.

Rovdjursstammarna ska förvaltas så att jakt på rovdjur är möjlig utan att den undre gränsen för förvaltningsmålet gällande populationsstorlekar underskrids¹². Med stöd av denna beräkning bedömer Länsstyrelsen att ett uttag av 80 björnar är motiverat för att populationen ska minska mot förvaltningsmålet på 240–280 björnar.

Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag, ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikterna mellan människa och björn. När inventeringar visar att björnstammen ligger långt över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser. Då björnen har gynnsam bevarandestatus är licensjakten en del av den nationella förvaltningen. Länsstyrelsen bedömer att det inte finns någon risk för att björnstammen skulle understiga gynnsam bevarandestatus om jakten genomförs.

Annan lämplig lösning

Alternativa metoder till jakt övervägs vid varje beslut om skydds- eller licensjakt efter rovdjur som tas av myndigheterna. Det finns sammanställningar av dessa¹⁶ och även genomförda tester av olika metoder¹⁷. I vissa lägen kan alternativa metoder till jakt vara en lämplig lösning, men detta gäller i de fall där problembilden är konkret och väl avgränsad i tid och rum. När det gäller renskötseln kan samling av renhjorden, utökad bevakning, utfodring, tillfällig stängsling, flytt av renar till alternativa betesmarker, vara framgångsrika. De flesta metoderna är mycket kostsamma och det är vanligtvis svårt för samebyn att hitta finansiering för sådana åtgärder. En alltför stor påverkan på renarnas naturliga beteende skulle dessutom innebära att rennäringen förlorar sin extensiva och

---

¹⁶ Sandström, C., et al. 2014. Attityder till rovdjur och rovdjursförvaltning. – Rapport 2014:1 Umeå universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet

¹⁷ Naturvårdsverket, 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen Redovisning av ett regeringsuppdrag, Naturvårdsverkets rapport 6555.

uthålliga karaktär och att renskötselns traditionella arbete påverkas. Länsstyrelsen och samebyarna har i samverkan identifierat och avgränsat problemområden och arbetar gemensamt för att, där det är möjligt, hantera problemen på andra sätt än genom licensjakt.

I länet som helhet är dock licensjakt den enda metod som kan användas för att minska björnstammen till en nivå som motsvarar målsättningarna för arten i länet, vilket i sin tur ska bidra till att uppnå de mål som riksdag och regering satt upp gällande rovdjurens skadepåverkan.

Konsultation med Sametinget och Idre sameby

Inför detta beslut har Sametinget, Sveriges samiska riksförbund (SSR) och länets sameby tillfrågats om de vill bli konsulterade i frågan om licensjakten. Sametinget och SSR meddelade att man avstod konsultation medan Idre nya sameby har lämnat synpunkter på att bibehålla ett högre jakttryck i den nordligaste delen av länet med hänsyn till renskötselns.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Svensk lagstiftning

Av 3 § första stycket jaktlagen (1987:259) framgår att björn och annat vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna.

I beslut (NV-03575-2024) har Naturvårdsverket delegerat rätten att fatta beslut om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Delegeringen gäller från och med den 5 maj 2024 till och med den 30 november 2024. I 23 c § jaktförordningen anges att förutsättningarna för att licensjakt efter björn ska kunna tillåtas när det inte finns någon annan lämplig lösning.

EU-bestämmelser

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21

maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Björn finns uppräknad i bilaga 4a som en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden, selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Rättspraxis

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 30 december 2016 (HFD 2016 ref 89) om licensjakt efter varg slagit fast att det är möjligt att tillåta licensjakt efter varg med stöd av undantagsregeln i art- och habitatdirektivet. För att licensjakt ska vara möjlig krävs enligt angiven dom att fem kriterier är uppfyllda:

1. Jakten får inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.
2. Jakten är lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Med detta avses enligt domstolen att jakten sker i en begränsad omfattning och avser en begränsad mängd.
3. Jakten sker under strängt kontrollerade förhållanden. Med detta avses enligt domstolen bland annat att villkoren för jakten är tydliga.
4. Jakten sker selektivt.
5. Jakten är nödvändig och att det inte finns någon annan lämplig lösning.

Domen från kammarrätten i Sundsvall den 31 januari 2022 (mål nr 545–21) visar i likhet med förvaltningsrätten att det angivna syftet

med licensjakten kan godtas och att jakten i tillräcklig grad kan förväntas uppnå detta. Det framgår inte att beslutet om licensjakt strider mot art- och habitatdirektivet eller EU-domstolens praxis. Någon annan lämplig lösning än licensjakt för att nå det angivna syftet har inte framkommit. Som förvaltningsrätten har funnit är jakten selektiv och sker under strängt kontrollerade former.

EU-domstolen har i Tapioladomen¹ meddelat ett förhandsavgörande i frågor som rör tolkningen av art- och habitatdirektivet. Bland annat fann domstolen att det är möjligt att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga IV till nämnda direktiv i en begränsad mängd om den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att syftet med jakten kan uppnås med sådan jakt.

Det tydliggörs i Tapioladomen att möjligheten att besluta om undantag enl. Art. 16.1 e är begränsad. Försiktighetsprincipen ska enligt förhandsavgörandet gälla för uttag i populationen. Det innebär att uttaget ur populationen måste vara begränsat till en nivå där det inte medför en betydande negativ inverkan på beståndets struktur. Detta gäller även om uttaget i sig inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Naturvårdsverket påpekar i sin vägledning¹⁸ inför länsstyrelsernas eventuella licensjaksbeslut, att syftet med licensjakt efter varg tydligt beskrivs samt att det finns en rigorös vetenskaplig grund för att syftet kommer att uppnås med beslutad jakt. Naturvårdsverket framhåller att EU-domstolens beslut är vägledande för myndigheter som fattar beslut om licensjakt efter alla stora rovdjur.

Sammanfattning

Den svenska björnstammen har med god marginal uppnått gynnsam bevarandestatus. En selektiv och strängt kontrollerad jakt av beslutad omfattning äventyrar därför inte upprätthållandet av björnens gynnsamma bevarandestatus vare sig lokalt, regionalt eller nationellt. Jakten bedöms som lämplig med hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning.

Urvalet sker baserat på lokala koncentrationer, påverkan på jakt och skadesituation, vilket innebär att jakten sker selektivt. Med

---

¹⁸ Naturvårdsverkets beslut om att överlämna möjligheten att fatta beslut om licensjakt på varg till länsstyrelserna, NV-05826-22.

anledning av de tydliga villkor som ställs upp för jakten sker jakten under strängt kontrollerade förhållanden.

Det övergripande syftet med jakt efter rovdjur är att minska de socioekonomiska konsekvenserna av ett för högt rovdjurstryck i vissa delar av länet. För att uppnå detta finns ingen annan lämplig lösning än att tillåta viss licensjakt efter rovdjur. Den nu beslutade björnjakten är ett led i detta arbete.

Då jakten inriktas till områden där tätheten av björn är som störst och inom renkötselområdet finns det goda skäl att räkna med att syftet med jakten uppfylls. Med minskade angrepp på tamdjur i utsatta områden bedömer länsstyrelsen även att det finns förutsättningar för att allmänhetens förtroende för rovdjursförvaltningen i stort kommer öka.

Hantering av personuppgifter

När åtel för björnjakt anmäls, när fällda eller påskjutna björnar rapporteras in och när fällda djur besiktigas samlar Länsstyrelsen in personuppgifter. Information om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter finns på [Länsstyrelsens hemsida](#).

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-225 00 00 eller via e-post dalarna@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 6929-2024 i ämnesraden för e-post.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Caroline Dickson med vilthandläggare Erik Matsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Sarah Bauer medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten.
2. Karta och beskrivning över jaktområden.

3. Villkor vid licensjakt efter björn med hjälp av åtel.

Sändlista

Viltförvaltningsdelegationen i Dalarnas län

Polismyndigheten i region Bergslagen

SVA

Naturvårdsverket

Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Länsstyrelsen i Jämtlands län

Viltskadecenter

Skandinaviska björnprojektet

Jordbruksverket

Sametinget

Jägareförbundet Dalarna

Jägarnas riksförbund i Dalarna

Naturhistoriska riksmuseet

Bilaga 1 Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet.

Därför ska ni lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 29 juli 2024. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

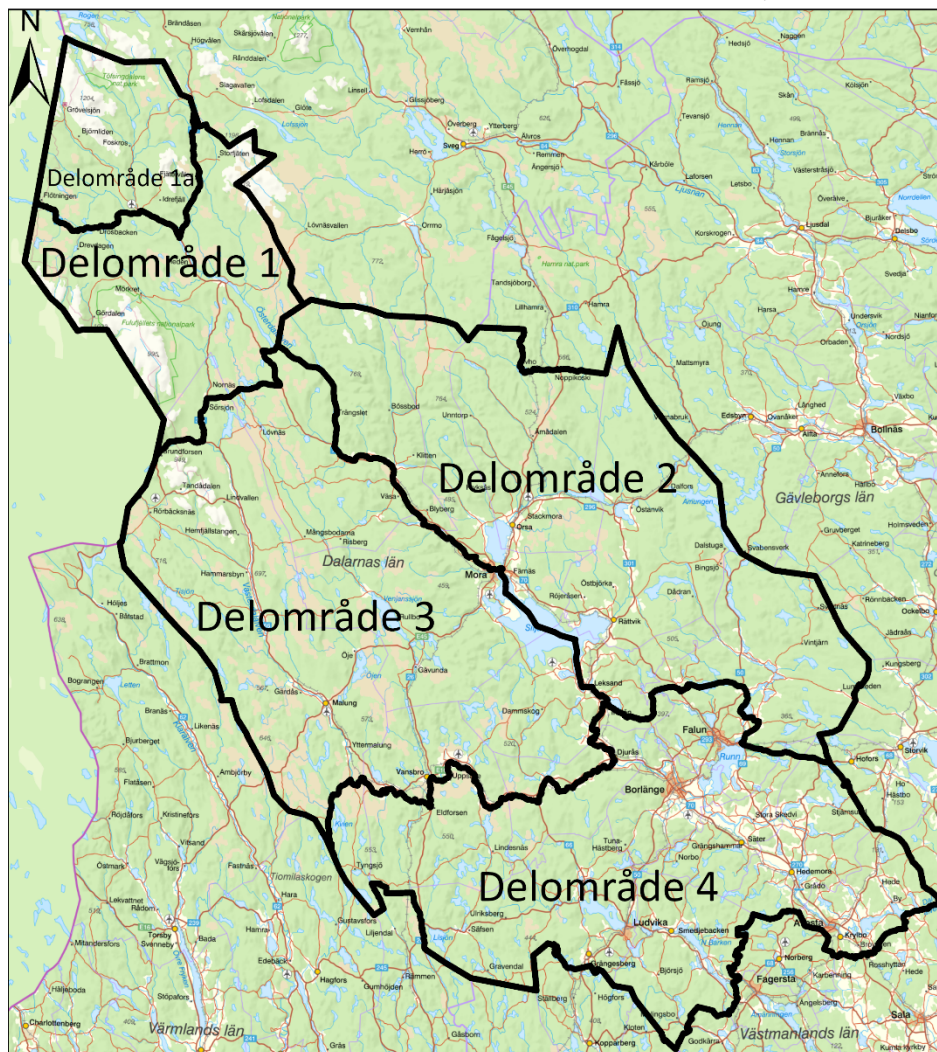
Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange diarienummer 6929-2024.

Bilaga 2 Karta och beskrivning över jaktområden

Licensjaktionsområden björn 2024

Scale: 1:1 200 000

0 15 30 60 Kilometers

Gränsbeskrivning: Delområde 1 södra gränsen går längs vägarna 1054 och 31 till Sörsjön. Från Sörsjön går gränsen längs vägarna mot väg 70 och till Särnstugan, och sedan längs Älvdalens skjutfält. Delområde 1a avgränsas av väg 70 och 311 enligt karta. Delområde 2 och 3 delas längs Österdalälven och Siljan. Delområde 4 avgränsas av Västerdalälven, Österdalälven. Väg 908 till 929, Rogsjön, väg 875 till 850 och E16 till gränsen mot Gävleborg.

Bilaga 3 Villkor vid licensjakt efter björn med hjälp av åtel

1. Jakt med hjälp av åtel får bedrivas under samma jakttid som licensjakt efter björn i övrigt genomförs i Dalarnas län.
2. Åtling får påbörjas tidigast 15 juli 2024.
3. Ingen separat jaktkvot fastställs för jakt vid åtel.
4. Jakt efter björn med hjälp av åtel är endast tillåten vid platser som iordningställts i enlighet med villkoren angivna under 8 och 9 nedan.
5. Jakt är inte tillåten vid platser som iordningställts i syfte att locka till sig annat vilt än björn och som inte följer villkoren för åteljakten enligt 8 och 9 nedan.
6. En person ska vara ansvarig för varje åtel (åtelansvarig).
7. Åtelansvarig ska innan åtling påbörjas ansöka om åteljakt till länsstyrelsen. Åtling får påbörjas först efter medgivande från länsstyrelsen. För medgivande krävs att alla villkor för åtelplatsen och åtelns beskaffenhet är uppfyllda.
8. Åtelansvarig ska hålla sig informerad om markägares tillstånd krävs enligt upplåtelse av jakträtt.
9. Åtelns läge ska uppfylla följande förutsättningar.
  - a) Avståndet till närmaste permanent bebodda hus, fritidshus som har sophämtning, åtel avsedd för viltskådning och till permanent anlagd och skyltad campingplats ska vara minst 2 000 meter.
  - b) Åtelansvarig ska kontakta eventuella andra personer som under den aktuella perioden bor inom 2 000 meter från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten.
  - c) Avståndet till väg eller skogsbilväg ska vara minst 200 meter.
  - d) Avståndet till vandringsled ska vara minst 500 meter.
  - e) Åteln ska inte vara synlig från väg eller vandringsled.
10. Som åtelmaterial får användas vilt, slaktrester från vilt från samma eller angränsande kommun. En kropp av vilt eller 25 kg

från vilt får användas som åtel. Vidare får användas oförädlad vegetabiliskt material eller mindre förädlade vegetabiliska produkter avsedda för utfodring av djur. Rester från tamdjur får inte användas. Till tamdjur räknas även ren. Kött från rovdjur eller otestat kött från vildsvin får inte användas som åtelmaterial på grund av risk för spridning av parasiter. Enligt bestämmelserna i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2014:43) om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befatning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur, får fisk inte användas för åtling av björn.

11. Senast tio dagar efter att jakten avslysts i området ska allt åtelmaterial vara bortplockat och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.
  - a) Tjära får användas under förutsättningen att du efter björnjaktens slut återställer platsen till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit. Om du vill använda tjära, kan du stryka tjäran på något som du efter jaktperiodens slut kan transportera bort från platsen.
12. Åteln skall märkas med en skylt som ska sitta väl synligt i eller i direkt anslutning till åteln.
13. Senast 15 november 2024 ska användning av åtel rapporteras till Länsstyrelsen via [länsstyrelsens webbtjänst för återrapporering av åtel](#).
14. Den som inte lämnar in sin rapport inom föreskriven tidsram kan uteslutas ur fortsatt jakt med hjälp av åtel inom Dalarnas län.
15. I övrigt gäller för jakt med hjälp av åtel efter björn samma villkor som för licensjakt efter björn i Dalarnas län 2024.